

Christine Mengès-Le Pape

Studia z Prawa Wyznaniowego 18 (2015): 5-21

LES RELIGIONS DANS L'ESPACE PUBLIC EN FRANCE, ENTRE HIER ET AUJOURD'HUI ?

Sommaire

Il s'agit d'une interrogation qui inquiète beaucoup, car - et le constat est déjà ancien - la sécularisation de la société française a livré une conception de la laïcité soumise à la fois aux politiques d'intégration et bousculée par les diversités religieuses.

Mots clés: Laïcité, territoires, espace public, espace privé, politiques d'intégration, diversités religieuses

RELIGIE W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ FRANCJI, WCZORAJ I DZIŚ

Streszczenie

Pytania dotyczące obecności religii w przestrzeni publicznej Francji należą dziś do szczególnie aktualnych. Wobec europejskiego kryzysu imigracyjnego nie można rezygnować z prób udzielenia odpowiedzi o adekwatność stosowanych dziś rozwiązań. Współcześnie realizowana we Francji koncepcja laickości wyjaśniana jest bowiem często z odwołaniem się do wymogów polityki integracji oraz potrzeb i nacisków różnych grup religijnych. Wobec dokonujących się zmian, postrzeganych często i nie bez podstaw jako zagrożenie dla porządku publicznego, należałoby rozpocząć od zrewidowania pojęć, często mylnie rozumianych, które od wejścia w życie ustawy z 9 grudnia 1905 roku określają obszary wytyczone dla religii. Dotycząca tych kwestii praca badawcza wymaga konfrontacji sytuacji historycznej ze współczesnością. Takie porównanie pozwala na uwypuklenie elementów stanowiących nowość, związanych ze zjawiskiem, które można określić jako wypaczenie świadomości społeczeństw świata zachodniego. W celu naświetlenia tej sytuacji należy wziąć również pod uwagę najistotniejsze różnice istniejące pomiędzy religiami, na których koncentrowali się twórcy unormowań z 1905 roku oraz tymi, które w Europie Zachodniej odgrywają dziś coraz większą rolę w konsekwencji ruchów migracyjnych. Należy przede wszystkim podkreślić małą adekwatność stosowania do nich tych samych reguł, które odnosi się do chrześcijaństwa. Przyjmują one bowiem często koncepcje teokratyczne i nie akceptują rozróżnienia sfery *sacrum* i *profanum*.

Słowa kluczowe: Laickość, sekularyzacja, przestrzeń publiczna, integracja, pluralizm religijny, wolność sumienia i wyznania, religia w przestrzeni publicznej

RELIGIONS IN THE PUBLIC SPACE OF FRANCE, IN THE PAST AND TODAY

Summary

Questions concerning the presence of religion in the public space of France are today particularly valid. The attempts to answer questions about the appropriateness of the current solutions cannot be given up in the face of European crisis concerning the issue of immigration. The concept of secularism currently implemented in France is in fact often explained with reference to the requirements of integration policy and the needs and pressure from various religious groups. Regarding the current changes, seen often, and not without a reason, as a threat to public order, the discussion should start with the revision of concepts, often mistakenly understood, that have defined the areas of religion since the entry into force of the Act of 9 December 1905. The research of these issue requires a juxtaposition of the present and a historical situation. Such a comparison highlights any new elements that are associated with the phenomenon, which can be described as an act of distorting the consciousness of societies of the Western world. In the light of this situation the essential differences between religions should be also taken into account; those on which the creators of regulations from 1905 focused and those which in Western Europe today play an increasingly important role in the consequences of migration. The same rules that apply to Christianity cannot be applied to them because often they take on the theocratic concepts and do not accept the distinction between *the sacred* and *the profane*.

Key words: Secularism, secularization, public space, integration, religious pluralism, freedom of conscience and religion, religion in public space